

John Steinbeck • İnci

The Pearl

© 1945 John Steinbeck; (renewed) 1973 Elaine Steinbeck,
John Steinbeck IV, Thom Steinbeck

Bu kitabın yayın hakları AnatoliaTelif Hakları Ajansı aracılığıyla
McIntosh & Otis, Inc.'den alınmıştır.

İletişim Yayınları 3319 • Dünya Edebiyatı 304

ISBN-13: 978-975-05-3525-3

© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2023, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dümelli

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Henry Ossawa Tanner,

"Denizdeki Balıkçılar", yaklaşık 1913

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Begüm Hazar Keleş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

John Steinbeck

İnci

The Pearl

ÇEVİREN *Ayşegül Çetin*

JOHN STEINBECK 27 Şubat 1902'de Salinas, Kaliforniya'da doğdu. Çocukluğunda, yaz tatillerinde Salinas civarındaki çiftliklerde çalıştı. Salinas Lisesi'nden mezun olduktan sonra 1920 ve 1926 yılları arasında Stanford Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı bölümünde okudu fakat mezun olmadan okuldan ayrıldı. Uzun süre işçilik yaptı, turist rehberi olarak çalıştı. İlk kitabı *Altın Kupa* 1929'da yayımlandı. 1930'da Carol Henning'le evlendi. İlk kitabını *Cennet Çayırları* (1932), *Al Midilli* (1933) ve *Bilinmeyen Bir Tanrıya* (1933) takip etti. Satış başarısı yakalayan ve kendisine ün kazandıran kitabı ise *Yukarı Mahalle* (1935) oldu. Bu yıllarda, Büyük Buhran ve çiftçileri zor durumda bırakan toz fırtınaları Steinbeck'in kitaplarında önemli bir yer tutmaya başladı. *Bitmeyen Kavga* (1936), *Fareler ve İnsanlar* (1937) ve *Gazap Üzümleri* (1939) eleştirilenler, okuyucular tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı. *Gazap Üzümleri* 1940 Pulitzer Ödülü'ne ve Ulusal Kitap Ödülü'ne layık görüldü. Romanlarının yanı sıra *Krizantemler* (1937) ve *Uzun Vadi* (1938) adlı öyküleri yayımlandı. Bu dönemde biyolog Ed Ricketts'le kurduğu dostluk, Steinbeck'e kitap yazmak için maddi ve manevi desteği sağladı. 1941'de biyolog arkadaşına yardım etmek için Meksika'ya gitti ve bu seyahat, kitapları için önemli bir kaynak oldu. 30'lu yılların ikinci yarısında yakaladığı başarıyı, 1942'de yayımlanan *Ay Batarken*'le sürdürdü. Aynı yıl, Carol'la olan evliliği sona erdi ve Gwyndolyn Conger'la evlendi. İkinci Dünya Savaşı yıllarında savaş muhabirliği yaptı. Savaş sonrasında arka arkaya *Sardalye Sokağı* (1945), *Asiler Otobüsü* (1947), *İnci* (1947) adlı kitaplarını çıkardı. 1944 ve 1946'da iki oğlu oldu: Thomas Myles ve John. 1948'de Gwyndolyn'le boşandılar ve 1950'de Elaine Scott'la evlendi. *Çılgın Dünyadan Uzak* (1951), *Cennetin Doğusu* (1952), *Tatlı Perşembe* (1954), *Ben Bir Devrimciyim* (1954), *Pippin IV'ün Kısa Süren Saltanatı* (1957), *Bir Savaş Vardı* (1958), *Kayıplarımızın Kışı* (1961) yayımlandı. 1962'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Komite, yazarın "duygudaşlık yoluyla yarattığı mizah ve keskin bir toplumsal anlayışla bir araya getirdiği gerçekçi ve yaratıcı üslubu" nedeniyle bu ödülü verdiğini açıkladı. Ardından *Köpeğim Charley ile Amerika Yollarında* (1962) ve *Amerika ve Amerikalılar* (1966) yayımlandı. 1966'da, dedesinin de yaşadığı ve hayatını kaybettiği topraklara, İsrail'e seyahat etti. 1968'deki grip pandemisinde, New York'ta, 20 Aralık'ta kalp yetmezliğinden hayatını kaybetti.

“Kasabada hâlâ o dev incinin öyküsü anlatılır; nasıl bulunmuş, nasıl kaybolmuş... Balıkçı Kino’yu da anlatırlar sonra, karısı Juana’yı ve bebekleri Coyotito’yu da. Anlatıla anlatıla akıllarda yer etmiş bir öyküdür bu. Ve defalarca anlatılan, yüreklere işleyen her öyküde olduğu gibi, bu öyküde de yalnızca iyilik ve kötülük, ak ve kara, masumlar ve zalimler vardır; arası yoktur.

Belki de bir ibret öyküsüdür bu, her duyan onda kendinden bir şeyler bulur, kendince bir şeyler ekler. Her neyse, kasabada anlatıldığına göre...”

Kino alacakaranlıkta uyandı. Yıldızlar hâlâ parlıyordu, sadece doğuda, ufuk çizgisinin olduğu yerde solgun bir aydınlık belirmişti. Horozlar epeydir ötüyordu, erkenci domuzlarsa çoktan işe koyulmuş, dün gözden kaçırdıkları yiyecek bir şeyler varsa onları bulmak umuduyla kuru dalların, tahta parçalarının altını üstüne getirmeye başlamışlardı. Saz kulübenin dışındaki balık istifinin üzerinde bir kuş sürüsü minik kanatlarını çırparak cıvıldaşıyordu.

Kino'nun gözleri aralandı, önce kulübenin kapısı olan ve giderek aydınlanan dörtgene, sonra da Coyotito'nun içinde uyuduğu, tavana asılı salıncağa baktı. Bunların yerli yerinde olduğunu görünce hasır şiltede yanı başında yatan karısı Juana'ya döndü. Juana mavi şalıyla göğüslerini ve sırtını örtmüş, şalının bir ucunu burnuna kadar çekmişti. Onun da gözleri açıktı. Kino bir sabah olsun uyanıp da karısının gözlerini kapalı gördüğünü bilmezdi. Minik yıldızlar yansıyor du Juana'nın kara gözlerinden. Her sabah uyandığında olduğu gibi bu sabah da karısı ona bakıyordu.

Kino sahile vuran sabah dalgalarının şapırtısını duydu.

Ne güzeldi... Gözlerini tekrar yumdu ve kendisine müzik gibi gelen bu sesleri dinlemeyi sürdürdü. Bunu yapan bir tek kendisi miydi, yoksa kendi halkından olan herkes mi böyle yapıyordu, bilmiyordu. Kino'nun ataları türkülerle yaşayan bir halktı, öyle ki gördükleri, duydukları, düşündükleri, yaptıkları her şeye bir türkü yakmışlardı. Bunlar çok önce-leri yakılmış türkülerdi. Kino da bilirdi bu türkülerini. Bu tür-küler kalmış ama bunlara yeni türküler eklenmemişti. Yine de bu, insanların kendi özel türkülerini yok demek değildi el-bet. Tam şu anda Kino'nun zihninde bir türkü vardı örne-ğin; dupduru, yumuşacık bir türkü. Eğer bu türküyü yüksek sesle söyleyebilse adını "Ailenin Türküsü" koyardı.

Rutubetli havadan korunmak için battaniyesini burnuna örtmüştü. Yanı başından hafif bir hışırtı gelince gözleri hız-la o yana çevrildi. Juana usulca yataktan kalkıyordu. Nasır-lı, çıplak ayaklarıyla Coyotito'nun uyuduğu salıncağa gitti, eğilip birkaç tatlı söz söyledi. Coyotito'nun gözleri aralandı, bakışları annesini buldu, sonra çocuk yeniden uykuya daldı.

Juana ocağa gitti, külleri eşeleyip bir kor buldu. Bunu yel-leyerek canlandırıp üzerine çalı çırpı ufaladı.

Sonra Kino da yattığı yerden kalktı, battaniyesiyle başını, burnunu ve omuzlarını sarmaladı. Ayaklarına sandaletlerini geçirip güneşin doğuşunu seyretmek için dışarı çıktı.

Kapının önünde yere çömeldi, battaniyeyi dizlerinin et-rafına dolayarak iyice sarındı. Gökteki Körfez bulutları şa-fak kızılığına bürünüyorlardı. Keçinin biri yanına yanaşip onu kokladı, soğuk sarı gözleriyle dik dik baktı. Arkasında, kulübenin içinde Juana'nın yaktığı ateş harlanmış, kulübenin saz duvarları arasından ışıktan oklar göndermeye başlamış-tı. Kulübenin kapısından içerideki ateşin titreşen aydınlı-ğı görülüyordu. Geç kalmış bir pervane, ışığı bulmanın coş-kusuyla içeri daldı. Şimdi "Ailenin Türküsü", Kino'nun arka tarafından geliyordu. Türkünün ritmini de, Juana'nın kah-

valtıda yiyecekleri ekmekleri yapmak için mısır öğüttüğü değirmenin sesi oluştuyordu.

Şafak çabucak söktü; önce solgun bir ışık, ardından bir kızzılık, sonra bir aydınlık ve Körfez'den doğan güneşle birlikte etrafı tutuşturan bir ışık patlaması. Kino kamaşan gözlerini yere indirdi. Evden, Juana'nın yoğururken pat pat tezgâha vurduğu hamurun sesini duyuyor, burnuna sacda pişen ekmeklerin nefis kokusu geliyordu. Yerde telaşla gezinen karıncalara baktı; iri olanları parlak siyah, daha çevik olan küçükleriyse boz renkliydiler. Boz karıncalardan biri, karınca yiyen bir böceğin kurduğu tuzakta çırpınıyor, çırpındıkça kumlara gömülüyordu. Kino yukarıdan bakan bir Tanrı gibi kayıtsızca izledi onu. Sıska, ürkek bir köpek Kino'ya yaklaştı, ondan gelen tatlı bir söz üzerine hemen ayaklarının dibine kıvrıldı. Kuyruğunu güzelce patilerinin etrafına dolayıp burnunu da kibarca patilerine dayadı. Siyah bir köpekti bu, gözlerinin üzerindeki altın sarısı benekler sanki kaşları varmış gibi bir ifade veriyordu yüzüne. Bu sabah da diğer sabahlardan farksızdı ama yine de her şey daha güzel görünüyordu.

Kino, Juana tavana asılı salıncaktan Coyotito'yu alırken gerilen iplerin gıcirtısını duydu. Juana bebeğin altını temizledi, ardından şalını katlayarak ufak bir hamak yaptı, bebeği bu hamağa yatırıp göğsüne gelecek şekilde boynuna astı. Kino arkasına dönüp bakmasa da tüm bunları görebiliyordu. Sadece üç sestem oluşan ama binlerce farklı biçimde söylenen eski bir türkü vardı Juana'nın dilinde. Bu da "Ailenin Türküsü" nün bir parçasıydı. Her şey onun bir parçasıydı zaten. Kimi zaman insanın boğazında bir yumru gibi büyüyen, insanda ağlama isteği uyandıran bir perdeye yükseliyor, "İşte güvenli, sıcak bir yuva, yaşamaya değer her şey," diyordu.

Çitin ötesinde yine sazlardan yapılmış başka kulübeler vardı. Bu evlerde de ocaklar tütüyor, bu evlerden de kahvaltısı sesleri geliyordu. Ama onların türküleri başkaydı, o evle-